

Väghållningsmyndigheten,
Trafikverket Region Nord

Fastställelse av arbetsplan för ombyggnad av väg E4 m.m., delen Salmis-Haparanda, samt förändring av väghållningsansvar och indragning av väg, allt inom Haparanda kommun, Norrbottens län

Beslut

Trafikverket beslutar med stöd av 18 § väglagen (1971:948) att fastställa arbetsplanens

- plankartor, betecknade 101To201, 101To202B, 101To203A, 101To204, 101To205 och 101To206 med avseende på
  - ny vägområdesgräns för allmän väg,
  - område med inskränkt vägrätt,
  - område för tillfällig nyttjanderätt,
  - vägbanans läge i plan,
  - gång- och cykelvägarnas läge i plan,
  - sommargångvägar,
  - mitträcke,
  - sidoräcken,
  - det huvudsakliga läget för korsande planskild passage vid Leppikari (km 3/445),
  - läget för korsande planskilda passager vid Laiva (km 2/255) och Vuono (km 4/820),
  - skoterpassage,
  - bullerskyddsåtgärdernas läge, höjd och huvudsakliga utformning,
  - viltstängsel,
  - viltuthopp,
  - viltpassage,
  - grodpassage.
- profilritningar, betecknade 101To301, 101To302, 101To303, 101To304, 101To305, 101To306, 131To301, 131To302 (avseende väg 736), 141To301 (avseende gång- och cykelvägar i anslutning till portar vid Laiva och Vuono), 141To302 samt 144To301 med avseende på vägbanans och gång- och cykelvägarnas läge i höjd.

Byggandet ska därutöver ske i huvudsaklig överensstämmelse med vad den sökande har åtagit sig enligt planbeskrivningen och i ärendet i övrigt.

Från fastställelsen undantas:

- Redovisad ombyggnad av väg 776 för vilken Haparanda kommun är väghållare. Undantaget har markerats med röda kryss på plankarta, betecknad 101To205.
- Områden med tillfällig nyttjanderätt enligt markering med röda kryss på plankartor, betecknade 101To202B och 101To203A.

Följande villkor ska gälla:

- Bullerskyddsskärmar ska byggas på med viltstängsel så att den sammanlagda höjden av bullerskydd och viltstängsel blir 2,2 meter.
- Bullerskyddsåtgärder ska erbjudas för bostäderna på fastigheterna Nikkala 4:12, Nikkala 4:21 och Vuono 17:6, om behov av åtgärder föreligger efter genomförd inventering, för att klara riktvärdet 30 dBA ekvivalent ljudnivå inomhus på andra våningen i den mån det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Trafikverket beslutar att en cirka 160 meter lång sträcka av nuvarande väg 775, med tillhörande väganordningar, övergår från kommunal till statlig kommunal väghållning. Förändringen sker när ombyggnaden av väg 775 har slutbesiktigats.

Trafikverket beslutar också om indragning från allmänt statligt underhåll av de delar av nuvarande väg 736 som inte sammanfaller med den nya vägen. Indragningen gäller totalt cirka 320 meter av nuvarande väg väster om nuvarande korsning E4/väg 736 vid Laiva och delar av nuvarande väg vid östra infarten till Vuono. Detta framgår av plankartorna betecknade 101T0202B, 101T0204 och 101T0205. Indragningen sker när den nya vägen öppnats för trafik.

Trafikverket beslutar samtidigt om inskränkt vinterdrift av sommargångsvägen på södra sidan av E4 vid Vuonoviken och sommargångsvägen i anslutning till bron över järnvägen, Haparandabanan.

Sökande

Väghållningsmyndigheten, Trafikverket Region Nord.

Delar av projektet ligger inom Haparanda kommuns väghållningsområde. Kommunen är väghållare för vägarna 775 och 776 som ansluter till E4. Haparanda kommun har uppdragit åt den sökande att ombyggnaden av dessa vägar, i anslutning till E4, ska hanteras i arbetsplanen.

Beskrivning

I handlingarna i ärendet redovisar den sökande bland annat nedanstående.

Den planerade vägen

Projektet omfattar ombyggnad av E4 till mötesseparerad väg från västra infarten till Salmis och fram till cirkulationsplats Björka i Haparanda, cirka 7 km. Vägen byggs om till mötesseparerad landsväg med mitträcke och körfältsindelningen 1+1, 2+1 och 2+2. Den belagda vägbredden blir 10,5 m, 14 m respektive 16,7 m. Vägen utformas med säkerhetszon eller sidomonterat räcke.

Korsningen mellan E4 och väg 736, mot Salmis och mot Vuono, byggs om till två trevägskorsningar med separata körfält för vänstersvängande trafik. Väg 736 läggs om för att ansluta till E4 i de nya korsningarna.

Korsningen mellan E4/väg 736/väg 775 och korsningen mellan E4/väg 776 ersätts med två förskjutna trevägskorsningar, även de med separata körfält för vänstersvängande trafik. Väg 736 kommer att läggas om för att ansluta till E4 i den nya korsningen. En del av väg 775 kommer att byggas om och bli enkelriktad där enbart infart från E4 blir möjlig.

Ett antal portar under E4 kommer att byggas. Vid norra infarten till Salmis anläggs en port vid Laiva. Till porten ansluts gång- och cykelväg mellan södra och norra sidan av E4. Vid den nuvarande östra infarten till Vuono anläggs också en port. Till porten ansluts gång- och cykelväg mellan väg 736 och väg 775, norr och söder om E4 vilken tillsammans med porten binder samman Vuono med Haparanda. Vid vägen till Leppikari anläggs en port under E4 för en enskild väg där både gång- och cykeltrafik samt biltrafik ska

kunna passera. Porten binder samman Leppikari med Vuono. Portarna under E4 vid Leppikari och östra infarten till Vuono förutsätter schaktning under grundvattenytan. Kontinuerlig pumpning kommer att krävas. Åtgärderna innebär tillståndspliktig vattenverksamhet.

En gång- och cykelväg anläggs också mellan Haparanda och till strax efter bron över järnvägen, Haparandabanan, där den ansluts till en enskild väg mot Vuono. Sommargångvägar, som inte underhålls vintertid, anläggs på den södra sidan E4 vid Vuonoviken samt i anslutning till bron över Haparandabanan.

Befintlig bro över Haparandabanan kommer att breddas för att rymma 2+1 körfält samt gång- och cykelvägen.

En skoteröverfart i plan anläggs också mellan de förskjutna trevägskorsningarna öster om den nuvarande östra infarten till Vuono.

Busshållplatser, en på vardera sidan av E4, anläggs i anslutning till portarna vid Laiva och vid den nuvarande östra infarten till Vuono. Hållplatserna får gång- och cykelanslutningar. Körbanehållplatser anläggs även vid väg 736 norr om E4 vid Laiva. Längs sträckan kommer ett antal parkeringsfickor att anläggas.

Viltstängsel sätts upp längs E4. Väster om Kivivaaravägen kommer en cirka 100 meter bred öppning i viltstängslet att finnas. Viltuthopp kommer också att anläggas på sträckan. För att grodor ska kunna ta sig mellan lekdammar på vardera sidan av E4 byggs en groddjurspassage mellan vattendragen Sepposenoja och Vuononoja.

Av trafiksäkerhetsskäl föreslås ett antal enskilda anslutningar till E4 att stängas (kräver särskilt beslut enligt väglagen). Vid vägen mot Leppikari som föreslås stängas kommer gång- och cykeltrafikanter, biltrafik och skotertrafik att kunna korsa E4 via vägporten. Öppningar i mitträcket kommer att finnas i anslutning till trevägskorsningarna, vid viltpassagen samt skoterpassagen.

Avvattnings av vägen kommer att ske via öppna diken. Befintliga utlopps diken rensas och återställs till ursprungligt djup. Trummor kommer vid behov att förlängas eller bytas ut.

Bullerskyddsåtgärder längs vägen, i form av bullerskärmar, vidtas på tre platser längs sträckan. Även fasadåtgärder kan bli aktuella.

Befintlig belysning som finns kvar och kommer att kompletteras med belysning vid korsningar och i portar.

Vissa geotekniska förstärkningsåtgärder behövs också.

Mark som tas i anspråk

För projektet kommer mark samt särskild rätt som belastar marken att tas i anspråk.

Sammanlagt kommer cirka 18,8 hektar mark i huvudsak att tas i anspråk, i huvudsak med vägrätt. Delar ligger även inom område med detaljplan. Marken som tas i anspråk utgörs i huvudsak av skogsmark och jordbruksmark. I vägområdet ingår för drift och underhåll, där det behövs, en kantrensa på 2 meter i skogsmark och 0,5 meter i jordbruksmark.

Vägrätten inskränks inom ett område på cirka 1 hektar på så sätt att väghållaren inte får:

- bestämma över markens användning för annat ändamål än väg,
- tillgodogöra sig tillgångar som kan utvinnas ur marken utöver nödvändig schaktnivå för väganordningarna.

Detta innebär att fastighetsägaren får fortsätta pågående markanvändning så länge det inte äventyrar vägens funktion.

Cirka 2 hektar mark behöver tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt. Nyttjanderätten gäller under byggnadstiden. Mark som tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt får disponeras under den tid som nyttjanderätten består. Efter den tiden har den sökande inte längre någon rätt att nyttja marken.

Kommunala planer

För berört område gäller följande kommunala planer:

- Översiktsplan för Haparanda kommun
- Fördjupade översiktsplaner för Haparanda tätort samt Vuono och Salmis
- Detaljplan för Vuono, växthuset
- Detaljplan för del av fastigheten Vuono 4:12 m.fl. växthuset
- Detaljplan för del av fastigheten Vuono 4:12
- Detaljplan för del av Vuono 2:1
- Detaljplan för Haparanda 3:33 m.fl. Nasua industriområde
- Detaljplan för Björka handelsområde

Annan reglering av markanvändningen, riksintressen och Natura 2000 samt miljö kvalitetsnormer

Strandängarna på Vuonovikens västra sida utgör ett Natura 2000-område.

Projektet berör kustområdet, Norrbottens skärgård, som är av riksintresse dels för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och dels med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt 4 kap. miljöbalken där turismens och friluftslivets intressen särskilt ska beaktas. Riksintressena avgränsas mot norr av E4. Områdena berörs främst av de åtgärder som görs söder om E4. Värdet i riksintressena påverkas inte.

Haparanda skärgård och Säivisnåshalvön samt Torneälven är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Projektet går i anslutning till området Haparanda skärgård och Säivisnåshalvön vid passagen av Vuonoviken. Området Torneälven ligger direkt söder om E4 från strax väster om Haparandabanan och vidare österut. Naturvärdena i riksintresset Tornedalen är knutna till älven och dess stränder som inte är representerade i Haparandas utkant.

E4 och Haparandabanan är av riksintresse för kommunikation.

Artrika vägkanter finns strax öster om Vuonoviken. Här finns den enligt artskyddsförordningen fridlysta praktnejlikan och andra hävdgynnade arter. Vägen breddas på den södra sidan där praktnejlikan förekommer i mindre antal. Avbaningsmassor ska läggas tillbaka på de nya slänterna för återetablering. Delar av växtplatsen för praktnejlikan påverkas vid uppsättning av ett bullerplank. Dispens för påverkan på praktnejlikan kommer att sökas hos länsstyrelsen.

Söder om Vuono skär vägen genom ett område med stora populationer av vanlig groda och åkergröda, som är upptagna i artskyddsförordningen. Lekdammar och övervintringsplatser finns på båda sidor av E4. En groddjurspassage kommer att anläggas, vilken bedöms minska barriäreffekten för grodorna. Konsekvenserna för grodorna bedöms bli positiva.

Ett vattenskyddsområde finns cirka 250 meter söder om E4 i Salmis. Ombyggnaden av vägen innebär att trafiksäkerheten förbättras och risken för olyckor som kan förorena vattentäkten minskar.

En övrig kulturhistorisk lämning, minnessten, finns nära väg 736 men stenen kommer inte att beröras.

Projektet ligger inom Liehittjä samebys vinterbetesmarker. Norr om E4 finns trivselland. Renar rör sig fritt kring E4 vintertid i varierande utsträckning. Viltstängslet tillsammans med mitträcket gör att

renarna påverkas. Efter samråd med samebyn lokaliseras en passage i viltstängslet väster om Kivivaaravägen, vilken minskar barriäreffekten.

E4 korsar vattendragen Sepposenoja och Vuononoja som omfattas av miljö kvalitetsnormer för vatten. Även Haparandafjärden omfattas av miljö kvalitetsnormer för vatten men den berörs inte direkt. Trummor ska läggas så att de inte utgör vandringshinder. Skyddsåtgärder mot grumling ska vidtas vid åtgärder i de vattendrag som passeras. Trumåtgärder ska inte heller utföras under maj och juni för att minimera påverkan på fisk och andra vattenlevande organismer. Vägprojektet ska inte medföra att några miljö kvalitetsnormer åsidosätts.

Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft överskrids inte. Övriga miljö kvalitetsnormer är inte aktuella.

Kostnader och finansiering

Kostnaden för projektet har beräknats till ca 160 miljoner kr i prisnivå juni 2015. Projektet ingår i Nationell plan för transportinfrastrukturen 2014-2025 med planerad byggstart 2019.

Tidigare utredningar och beslut

Den sökande har genomfört en förstudie enligt reglerna i väglagen. Länsstyrelsen i Norrbottens län har beslutat att projektet inte kan antas medföra en betydande miljö påverkan.

Förstudien visade att ett av de studerade alternativen tillgodosåg ändamålet med projektet. Dåvarande väg hållningsmyndigheten förordade att arbetet skulle fortsätta med en arbetsplan med en miljö konsekvensbeskrivning. Projektet behöver inte tillåtighetsprövas. Arbetsplan har därför upprättats utan föregående vägutredning. Arbetet med arbetsplanen har gjorts i olika omgångar på grund av att bland annat finansiering saknats. Den av länsstyrelsen godkända miljö konsekvensbeskrivningen från 2011 har inte omarbetats utan kompletterats med en läsanvisning.

Arbetsplanens handläggning

Arbetsplanen med miljö konsekvensbeskrivning är daterad 2016-05-16 och senast reviderad 2017-03-06. Samråd har skett och planen med miljö konsekvensbeskrivning har varit utställd. Arbetsplanen var utställd 2008 men har därefter omarbetats och ställdes ut på nytt 2016. Då kom det in synpunkter som huvudsakligen handlar om buller, utfarter, belysning, ersättningsvägar, gång- och cykeltrafik, fastighetsgränser, dragning av väg 736, en parkeringsficka, påverkan på fladdermöss, hastighet på Salmisvägen och samfälligheter. Synpunkterna har sammanfattats och kommenterats i en pm efter utställelse.

Efter utställningen har den sökande reviderat arbetsplanen. De berörda av kompletteringar avseende markanspråk har underrättats. Synpunkter angående fastighetsgräns och ändring av in-/utfart kom in vilka sammanfattats och kommenterats i ett kompletterande utlåtande. Haparanda kommun har i en skrivelse redovisat sitt ställningstagande angående ombyggnad av kommunala vägar och förändring av väg hållansvar.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Norrbottens län har tillstyrkt att arbetsplanen fastställs.

Skäl

Allmänt

E4 tillhör det nationella stamvägnätet och utgör pulsådern längs Norrlandskusten med förbindelser mot Norge, Finland och norra Ryssland. Kopplingen mot Finland är av särskild vikt och ett viktigt stråk för

arbetspendling mellan Haparanda-Torneå och Kalix-Haparanda. Vägen ingår även i det transeuropeiska vägnätet och är en viktig väg för långväga transporter för såväl gods som personer. Sträckan Salmis – Haparanda är en av de sträckor på E4 i norra Sverige som ännu inte försetts med mötesseparering. Vägen är 8-9 meter och har en högsta tillåtna hastighet varierar mellan 70 och 110 km/tim. Samtliga trafikslag ska samsas om vägutrymmet. E4 är också rekommenderad väg för farligt gods. Under åren 2006 till 2015 har det rapporterats 19 olyckor på aktuell sträcka varav ett flertal varit singelolyckor. En fortsatt utbyggnad med mitträcke innebär en stor potential att rädda liv och minska antalet allvarligt skadade.

För att förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet på E4 krävs ombyggnad till mötesfri väg. Genom att sätta upp mitträcke, anordna särskilda vänstersvängfält i de nya korsningarna, bygga nya planskilda passager, spärra ett antal anslutningar, ta bort oeftergivliga föremål längs vägen m.m. förbättras trafiksituationen. Åtgärder görs också för att förbättra för gång- och cykeltrafikanterna.

Mitträcket kommer, utöver att förbättra säkerheten, också att medföra nackdelar för åtkomsten till fastigheter längs vägen. Genom mitträcket, spärrning av utfarter m.m. uppstår en barriäreffekt. Dessa nackdelar har den sökande försökt begränsa genom föreslagna planskilda passager, öppningar i mitträcket, gång- och cykelvägar samt föreslagna enskilda vägar.

Trafikverket bedömer att ombyggnaden innebär en förbättrad trafiksäkerhet längs vägen. Ombyggnaden får godtas även om den medför vissa olägenheter avseende framkomlighet för både den lokala biltrafiken och långsamtgående fordon samt boende som har behov av att korsa vägen. Sammantaget är fördelarna av den förbättrade trafiksäkerheten större än nackdelarna. Ombyggnaden i enlighet med arbetsplanen är därför motiverad.

Speciella frågor i projektet

Detaljplaner

Arbetsplanen avviker från "Detaljplan för Vuono, växthuset" genom att vägområde för säkerhetszon/viltstängsel berör kvartersmark för odling där en skyddszon för odlingsområdet finns. Marken ska vara tillgängligt för allmän luftledning. Detaljplanen berörs närmast E4 där en kraftledning finns, varför intrånget bedöms bli begränsat. Haparanda kommun har bedömt att avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte och är liten samt att åtgärden tillgodoser ett stort allmänt intresse.

Arbetsplanen avviker även från "Detaljplan för del av fastigheten Vuono 4:12 m.fl. växthuset" genom att vägområde avseende säkerhetszon/viltstängsel berör kvartersmark för odling där en skyddszon för odlingsområdet finns. Marken ska vara tillgängligt för allmän luftledning. Vägområde för viltstängsel, gång- och cykelväg, anslutning till busshållplats samt en del av ny väg 736 berör allmän platsmark natur. Anslutningen till hållplatsen berör en mindre del av kvartersmarken för odling där området för parkering och skyddszon finns. I detaljplanen redovisas ny anslutning av väg 736 till E4 strax väster om nuvarande korsning. Väg 736 läggs om enligt arbetsplanen och ny anslutning görs istället öster om nuvarande korsning utanför detaljplanen. Tillfällig nyttjanderätt för en förbifart under byggtiden berör också kvartersmark för odling, både skyddszon och parkering. Naturmarken ligger i detaljplanen i anslutning till den redovisade korsningen väg 736/E4 och bedöms inte vara utlagd med avsikten att människor ska vistas där. Påverkan på området för odling bedöms bli begränsat. Väg 736 får en ny anslutning som dock ligger utanför detaljplanen. Tillfällig nyttjanderätt utgör ett tidsbegränsat markanspråk varefter marken återställs. Kommunen har bedömt att avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte och är liten samt att åtgärden tillgodoser ett stort allmänt intresse.

Arbetsplanen avviker från "Detaljplan för del av Vuono 2:1" genom att gång- och cykelväg med tillhörande vägområde berör allmän platsmark natur. Naturområdet berörs i ena kanten av detaljplanen

och därmed bedöms intrånget bli begränsat. Kommunen har bedömt att avvikelserna är förenliga med detaljplanens syfte och är liten. Åtgärden tillgodoser ett stort allmänt intresse.

"Detaljplan för Vuono, växthuset" och "Detaljplan för del av fastigheten Vuono 4:12" berörs också genom att befintligt vägområde för väg 736 dras in på delar som ligger inom detaljplanerna.

Mot bakgrund av ovanstående gör Trafikverket sammantaget bedömningen att redovisade avvikelser inte motverkar syftet med detaljplanerna i enlighet med 14 § väglagen.

Påverkan på Natura 2000-område och riksintressen

Natura 2000-området berörs inte direkt av vägåtgärderna, och projektet påverkar därmed inte på ett betydande sätt de värden som utgör grunden för Natura-2000 området.

Trafikverkets bedömer att ingen påtaglig skada uppkommer på berörda riksintressen.

Viltstängsel i anslutning till bullerskydd

Viltstängsel ska ha en höjd på minst 2,2 meter. Viltstängslet ansluter till bullerskyddsskärmar som är lägre än 2,2 meter. Den sökande har meddelat att skärmarna kommer att byggas på med viltstängsel upp till en höjd på 2,2 meter. Fastställelsebeslutet förenas därför med ett villkor.

Buller

Med föreslagna bullerskyddsåtgärder i arbetsplanen och villkoret i beslutet bedöms riktvärdena för berörda bostäder klaras.

Av PM buller framgår att ekvivalent ljudnivå beräknats till 59 dBA utomhus för våning två för tre bostäder. Med en fasaddämpning på 28 dBA skulle det innebära att riktvärdet på 30 dBA ekvivalent ljudnivå inomhus skulle överskridas. Fastighetsnära åtgärder kan behöva vidtas. Inventering ska göras för att se om det finns behov av fastighetsnära åtgärder. Detta framgår dock inte av planbeskrivningen. Fastställelsebeslutet förenas därför med ett villkor.

Trafikverket bedömer att föreslagna bullerskyddsåtgärder är skäliga till omfattning och utförande.

Rennäring

Trafikverket bedömer att viltpassagen minskar de negativa konsekvenserna för rennäringen.

Gång- och cykeltrafik

Oskyddade trafikanter kommer att kunna ta sig längs sträckan utan att behöva använda E4. Med väg 736 tillsammans med väg 775 via de nya planskilda portarna vid Laiva och Vuono samt en kortare sträcka på enskild väg vid Laiva blir det möjligt att färdas mellan Salmis och Haparanda. En gång- och cykelväg anläggs parallellt med E4 mellan Haparanda och fram till strax efter bron över järnvägen. Där ansluts den till en föreslagen enskild väg mot Vuono. I Haparanda ansluter gång- och cykelvägen till en befintlig gång- och cykelväg med förbindelser till Haparanda tätort. Med sommargångvägen vid Vuonoviken och föreslagna enskilda vägar blir det också möjligt att ta sig från Salmis mot Haparanda helt på den södra sidan av E4. Sommargångvägen i anslutning till bron över Haparandabanan gör det möjligt att nå ett rekreativt område norr om E4.

Sommargångvägarna kommer inte att underhållas vintertid. Trafikverket beslutar därför om inskränkt vinterdrift av sommargångvägarna.

Allmänna vägar tillsammans med gång- och cykelväg, sommargångvägar och föreslagna enskilda vägar gör det möjligt att färdas parallellt med E4. Gång- och cykeltrafiken kommer inte heller att förbjudas längs E4. Trafikverket bedömer att utformningen för de oskyddade trafikanterna är godtagbar.

MKN - vattenförekomster

Trafikverket delar den sökandes bedömning angående påverkan på berörda vattenförekomster.

Markföroreningar/sulfidjordar

Sulfidjord finns längs sträckan. Sulfidjord som grävs upp ska transporteras till godkänd mottagningsanläggning. Om hanteringen sker i enlighet med gällande lagstiftning samt Trafikverkets riktlinjer bedöms konsekvenserna bli små.

Trafikverkets kommentarer till inkomna synpunkter vid utställning och vid revideringar

Den sökande har sammanfattat och bemött inkomna synpunkter under utställningen och efter revideringar i en pm respektive ett kompletterande utlåtande, bilaga 1 och 2. Trafikverket delar i allt väsentligt den sökandes uppfattning.

Kompletteringar under fastställelseprövningen

Den sökande har minskat några vägområden med inskränkt vägrätt för rensning av vattendrag/diken, tagit bort en onödig trumma, förtydligat åtgärder avseende buller, tagit fram profilritning för gång- och cykelanslutningar till busshållplatser samt rättat felaktig uppgift i planbeskrivning för bredd på vägen vid 1+1 körfält.

Berörda av ändrade markanspråk har underrättats och fått möjlighet att lämna synpunkter. Inga synpunkter kom in. Förtydligade åtgärder avseende buller har också kommunicerats med berörda fastighetsägare.

Profiler för korta gång- och cykelanslutningar till busshållplatser saknades och har därför tagits fram. Gång- och cykelanslutningarna är korta och ligger inte i närheten av några bostäder varför Trafikverket gör bedömningen att tillkommande profilritning inte behöver kommuniceras. En rättad uppgift i planbeskrivningen där belagd bredd för vägdel med 1+1 körfält justerats från 10 till 10,5 meter samt borttagande av trumma bedömer Trafikverket inte heller behöver kommuniceras. Rätt vägbredd har framgått av andra delar i handlingarna.

Kommunikation under fastställelseprövningen

De som har framfört synpunkter under utställningen har fått del av det som sedan har tillförts ärendet. Fastighetsägare berörda av förtydliganden avseende bullerskyddsåtgärder/komplettering av bullerskydd med viltstängsel har också kommunicerats. Inga synpunkter kom in.

Undantag från fastställelse

Arbetsplanen redovisar ombyggnad av väg 776 som ska anslutas till E4 cirka 250 meter söder om nuvarande anslutning. Haparanda kommun är väghållare för väg 776 och har uppdragit åt den sökande att hantera ombyggnaden i arbetsplanen. Ombyggnaden är utlagd i "Detaljplan för Haparanda 3:33 m.fl. Nasua industriområde" som fick laga kraft i november 2016. Kommunen är huvudman för allmänna platser i detaljplanen och den del av väg 776 som omfattas av arbetsplanen utgör därför gata. Väglagen är därmed inte tillämplig för ombyggnaden. Ombyggnaden av väg 776 undantas därför från fastställelse. Ombyggnaden får ske med stöd av kommunens detaljplan.

Några områden med tillfällig nyttjanderätt för omdragning av VA-ledningar undantas från fastställelse eftersom den tillfälliga nyttjanderätten avser permanent omläggning av ledningarna. Mark för permanent omläggning av kommunala ledningar kan inte tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt.

Undantagen medför att vägområdet i arbetsplanen totalt minskar med cirka 5600 kvadratmeter och området med tillfällig nyttjanderätt med cirka 1,6 hektar.

Förändrad väghållning

Cirka 160 meter av nuvarande kommunala väg 775 kommer att byggas om. Efter ombyggnad ska denna del av vägen, med tillhörande väganordningar, övergå från kommunal till statlig väghållning. Förändringen görs för att på ett rationellt sätt kunna sköta drift och underhåll av porten vid Vuono och gång- och cykelvägen. Förändringen sker när ombyggnaden av väg 775 har slutbesiktigats. Den statliga delen av väg 775 kommer då att ligga inom kommunens väghållningsområde.

Genom att väg 736 får nya sträckningar vid Laiva och vid östra infarten till Vuono kommer de delar av den nuvarande vägen som inte sammanfaller med den nya vägen att dras in från allmänt statligt underhåll. Vid Laiva föreslås huvuddelen av den indragna vägdelen bli enskild väg vilket hanteras i lantmäteriförrättning. För övriga delar av vägen föreslås att vägen rivs.

Samlad bedömning

Trafikverket bedömer att anläggningen, med det villkor som föreslås, är förenlig med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser och bestämmelser om miljö kvalitetsnormer. Anläggningen innebär även i övrigt en lämplig användning av mark- och vattenresurser och motverkar inte syftet med gällande detaljplaner. Hänsyn tas till enskilda och till allmänna intressen.

Trafikverket bedömer att arbetsplanen har handlagts i enlighet med reglerna i väglagen och vägkungörelsen.

Den föreslagna ombyggnaden får ett lämpligt läge och utförande och tillgodoser ändamålet med vägen med minsta intrång och olägenhet utan att det medför oskälig kostnad.

Arbetsplanen innebär att mark och särskild rätt får tas i anspråk. De fördelar som planen medför överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda.

Trafikverket gör sammantaget bedömningen att arbetsplanens utformning, omfattning och åtgärder innebär en lämplig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Trafikverket bedömer att behovet och omfattningen av tillfällig nyttjanderätt, som det har redovisats i arbetsplanen, efter att några områden undantas från fastställelse är skäligt.

Trafikverket bedömer att projektet inte motverkar syftet med strandskyddsbestämmelserna.

Förändringen av väghållningsansvaret för en del av väg 775 medför att väghållningen för porten vid Vuono och gång- och cykelvägen kan ske på ett rationellt sätt.

När den nya vägen är byggd behövs inte längre som allmän väg de delar av nuvarande väg 736 som inte sammanfaller med ny allmän väg. Indragningen innebär endast ringa olägenhet för bygden.

Överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen (se bilaga).

Beslutande i detta ärende har varit expeditionschefen Johan Barkelius med Anders Olsson som föredragande.

Johan Barkelius

Anders Olsson

Bilagor

1. PM efter utställelse, 2016-11-07
2. Kompletterande utlåtande, 2016-11-10
3. Anvisning "Hur man överklagar"
4. Allmänna upplysningar – fastställd arbetsplan

Kopia till:

Naturvårdsverket

Den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens län

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Lantmäterimyndigheten, Norrbottens län (efter laga kraft)

Regionförbundet i Norrbottens län

Kommunstyrelsen i Haparanda kommun

Byggnadsnämnden i Haparanda kommun

Fastighetsägare och rättighetsinnehavare, m.fl. enligt ärendets sakägarförteckning

Övriga som yttrat sig skriftligen under utställningen

PM

Ärendenummer
TRV 2010/715

Dokumentdatum
2016-11-07
Sidor
1(10)

Bilaga 1

TRAFIKVERKET

Kopia till:
Diariet

PM efter utställelse för arbetsplan för ombyggnad av väg E4 Salmis – Haparanda, Haparanda kommun, Norrbottens län.

1 Bakgrund

Arbetsplanen för väg E4, Salmis-Haparanda, har under perioden 2016-06-21 till 2016-08-31 varit utställd. Handlingarna har funnits tillgängliga på Trafikverket Region Nord Sundsbacken 2-4 i Luleå och på Haparanda Stad, Torget 9 i Haparanda. Delar av handlingarna har även funnit på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se/nara-dig/projekt, se Norrbotten. Synpunkter på arbetsplanen har önskats senast 2016-08-31. Under utställsetiden hölls ett öppet hus i Stadshuset 2016-08-11.

2 Inkomna synpunkter

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter. Inkomna synpunkter finns i sin helhet i Trafikverkets diarie.

Fastighet Vuono 20:7 och 21:7, sektion ca 1/394 – 2/711 Haparanda kommun

Lagfaren ägare/Andel	Magnus Förare, Andel 1/1
Namn	Magnus Förare
Adress	Salmis Laivavägen 5, 953 92 HAPARANDA

I yttrandet framförs följande: Buller, infart, jordbruksmark, belysning av GC-väg och busshållplats

Sammanfattning av yttrandet:

- 1.1 Buller vid boningshus.
- 1.2 Ersättningsväg till infart från p-plats 2/600-2/700 gärna inom vägområde.
- 1.3 Flytta in/utfart väg 736 1/700 och 1/900 till fastighetsgräns mellan 21:7 och 21:14.
- 1.4 Idag får jag stöd för jordbruksmark som efter vägbyggnad kommer att bli för liten areal för fortsatt stöd.
- 1.5 Vill ej ha en obrukbar restpost på fastighet 21:7, skifte 3.
- 1.6 Önskar belysning längs hela GC-vägen inte bara i tunneln, för att höja säkerheten då barnen kliver på bussen längs väg 736.
- 1.7 Hur blir det med busshållplats i Salmis och efter väg 736?

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 1.1 Trafikverket följer Naturvårdsverkets riktlinjer gällande utförande av bullerberäkningar. I bullertabellen (bilaga 1 till PM Buller) redovisas endast fastigheter längs väg E4 mellan Salmis och Haparanda som överskrider bullerriktvärden för väsentlig ombyggnad av väg. Trafikverket åtgärdar de fastigheter som utan

Trafikverket Region Nord
Box 809
971 25 Luleå
Besöksadress: Sundsbacken 2-4

Texttelefon: 0243-750 90
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Anders Lindmark
Investering
Direkt: 010-123 23 67
anders.l.lindmark@trafikverket.se

bullerskyddsåtgärder får en ekvivalent ljudnivå på 56 dBA eller högre och/eller en maximal ljudnivå på 71 dBA eller högre utomhus vid fasad (framtida prognos år 2035 med trafikökning och efter ombyggnation av E4:an).

Fastigheten Vuono 20:7 överskrider inga riktvärden för buller och är därför inte med i bullerredovisningen. Högsta beräknad ljudnivå utomhus vid fasad för Vuono 20:7 är 52 dBA ekvivalent på våning 1 och 54 dBA ekvivalent på våning 2 (om bostaden har 2 våningar), vilket inte överskrider riktvärdet för åtgärd på 56 dBA. Högsta beräknad ljudnivå utomhus vid fasad är 63 dBA maximal ljudnivå på våning 1 och 64 dBA maximal ljudnivå på våning 2 (om bostaden har 2 våningar), vilket inte överskrider riktvärdet för åtgärd på 71 dBA.

Eftersom fastigheten inte överskrider gällande bullerriktvärden efter ombyggnad av E4:an är inga bullerskyddande åtgärder aktuella.

- 1.2 Trafikverket kommer att föreslå en ersättningsväg utanför viltstängslet mellan sektion ca 2/300-2/680. Läget för nya enskilda vägar beslutas av Lantmäteriet i samråd med fastighetsägare. I en så kallad förrättning beslutas om definitiv sträckning.
- 1.3 Den önskade lösningen är inte möjlig, då avståndet mellan C-korsningarna blir för långt samt att sträckan med sänkt hastighet blir längre. Det är heller inte lämpligt att flytta anslutningen av väg 736 till fastighetsgränsen, då radien på väg 736 blir för snäv.
- 1.4 Samtliga ersättningsfrågor kommer att hanteras i kommande marklösenförhandlingar. Ersättning kan utgå för anpassningsförluster som uppkommer då jordbruksmark tas i anspråk. I denna ersättning utgår ersättning för förlorade jordbruksstöd under en anpassningstid.
- 1.5 Frågan om ersättning för alternativ inlösen av en obrukbar restpost kommer att hanteras i den kommande marklösenförhandlingen.
- 1.6 Trafikverket kommer att se över detaljutformningen och placering av belysning längs gång- och cykelvägen i skede bygghandling.
- 1.7 Det blir busshållplatser längs väg E4 i båda färdriktningarna intill porten vid Laiva. Det blir även en körbanehallplats i båda färdriktningarna längs väg 736 där bussen kan stanna till, norr om E4 vid sektion ca 0/120.

Privatperson

Företrädare	Gunnar Andersson
Namn	Gunnar Andersson
Adress	Genvägen 21 H, 974 36 LULEÅ

I yttrandet framförs följande: Gång- och cykelväg

Sammanfattning av yttrandet:

- 2.1 Jag lämnar följande synpunkter på förslag till lösning av gång- och cykeltrafik längs aktuell vägsträckning. I handlingar redovisas en lösning för gång- och cykeltrafiken där anslutning mellan Nikkala/Salmis till Haparanda inte är optimal och där en förbättring kan ske utan stora kostnader. Anslutning sommarvägen från sektion 2/650 till sektion 2/250, ändra klass till gång- och cykelväg för sommarbruk, samt säkerställ att gång- och cykeltrafik under sommartid säkerställs till sektion 4/850. Ovanstående åtgärder kommer att säkerställa att cykeltrafiken från Nikkala/Salmis till Haparanda centrum sker på ett trafiksäkert sätt då cykeltrafik på E4 kommer att minimeras på denna sträcka.

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 2.1 Trafikverket kommer att föreslå en ersättningsväg på den sträckan för ägaren till fastigheten Vuono 20:7. Då kan det vara möjligt att nyttja den ersättningsvägen istället för E4:an för att cykla mellan Nikkala/Salmis och Haparanda centrum.

Haparanda Stad

Företrädare	Göran Wigren, Förvaltningschef och Robert Ekholm, Gatuchof
Namn	Haparanda Stad
Adress:	953 85 HAPARANDA

I yttrandet framförs följande: Biltrafik, separering övriga trafikslag, ersättningsvägar, kollektivtrafik, flora och fauna, begränsningar/försämringar, kommunala planer och MKB

Sammanfattning av yttrandet:

- 3.1 Haparanda stad tillstyrker arbetsplanen i sin helhet samt uppmanar Trafikverket att snarast lösa samtliga ersättningsfrågor med berörda fastighetsägare/sakägare och inleda projektering och byggande av väg E4, Salmis-Haparanda, för att uppnå en modern och trafiksäker standard i enlighet med arbetsplanen.
- 3.2 I samband med framtagandet av arbetsplanen har Trafikverket under 2015/2016 anordnat möten för information och dialog med stadens tjänstemän. Trafikverket ger nu under pågående utställning fastighetsägare, boende längs sträckan och övriga berörda möjlighet att yttra sig över arbetsplanen. Samtliga har även haft möjlighet att lämna synpunkter tidigare under samrådsfasen 2007. Arbetsplanen innehåller flertalet åtgärder som är viktiga ur stadens perspektiv.
- 3.3 Biltrafiken:
- Ökad trafiksäkerhet och framkomlighet.
  - Mötesseparerad E4 med mitträcke och viltstängsel för ökad säkerhet.
  - E4 med utförande med växlande 2+1/2+2 körfält i vardera riktningen (omkörningssträckor).
  - Ombyggnation av korsningarna till trafiksäkrare utförande i lägena: 1 Salmis Östra-Vuono Västra, 2 Vuono Östra-Köpmansgatan och 3 Grankullevägen.
- 3.4 Järnvägstrafiken, separering övriga trafikslag:
- Arbetsplanen innehåller breddning av bilbron över järnvägen så att en lösning för trafiksäker gång- och cykeltrafik på bron kan uppnås. Bron kopplas till övriga insatser för de oskyddade trafikanterna enligt nedan.
- 3.5 Oskyddade trafikanter:
- Ny gång- och cykelväg i kombination med ersättningsvägar söder om väg E4 ger i förlängningen möjlighet för oskyddade trafikanter att färdas mellan Salmis och Köpmansgatan med befintlig kommunal gång- och cykelväg in mot centrum.
  - Ny gång- och cykelväg i kombination med ersättningsvägar norr om väg E4 ger möjlighet för oskyddade trafikanter att färdas mellan Vuono och Björka handelsområde. Där sammankopplas de nya delarna till de befintliga kommunala gång- och cykelvägarna in mot centrum.
  - Tre nya portar anläggs så att oskyddade trafikanter kan ta sig under väg E4 separerat från fordonstrafiken på E4. Portarna utförs i lägena: 1 Salmis Östra-Vuono Västra (Laivaporten), 2 Leppikariporten, 3 Vuono Östra-Köpmansgatan (Vuonoporten) samt att passage under väg E4 parallellt med järnvägen underlättas.
  - Trafikverket anger att snöskoterpassage skall ske i de planerade portarna under väg E4 vilket ökar trafiksäkerheten och framkomligheten.
  - Trafikverket anger att passage till häst skall ske i de planerade portarna under väg E4 vilket ökar trafiksäkerheten och framkomligheten.
- 3.6 Ersättningsvägar:
- För att säkerställa tillgängligheten för markägare, rörligt friluftsliv etc. i de lägen där befintliga korsningar och vägar stängs har Trafikverket föreslagit ersättningsvägar i vad kommunen bedömer är tillräcklig omfattning. Övriga markägare/sakägare har även möjligheten att lyfta eventuella övriga behov i samband med denna utställelse.

- 3.7 Kollektivtrafik:
• Trafikverket anger att erforderliga hållplatser för kollektivtrafik längs sträckan kommer att utföras enligt dagens standard.
- 3.8 Åtgärder för flora och fauna:
• Arbetsplanen innehåller grodpassage invid Vuono och en viltpassage väster om Kivivaaravägen. Trafikverket anger att placeringen av viltpassagen har samråtts med berörd sameby.
- 3.9 Begränsningar/försämringar till följd av arbetsplanen:
• Arbetsplanen medför att dagens möjlighet att köra ut på väg E4 från Köpmansgatan utgår. Möjligheten att svänga av från E4 till Köpmansgatan kvarstår. Staden bedömer att behovet av utfart till väg E4 istället kan lösas enligt arbetsplanens förslag via Grankullevägen.
• Väg E4 kommer att bli svårare att korsa för gående, snöskotertrafik etc. till följd av ombyggnationen med viltstängsel, mitträcke. Passagerna blir färre men de blir istället trafiksäkrare.
• Ett antal fastigheter kommer att beröras av förhöjda bullernivåer, Trafikverket ansvarar för att åtgärder vidtas för att uppnå acceptabel bullermiljö invid fastigheterna.
- 3.10 Gällande kommunala planer:
• Översiktsplanen antagen av KF 2013-04-15 ger huvudsakligt stöd för arbetsplanen, bland annat finns stöd för gång- och cykelvägarna, gång- och cykelbron över järnvägen etc.
• Ett antal åtgärder som föreslås i arbetsplanen innehåller små avvikelser mot gällande detaljplaner: Del av Vuono 2:1, 2583-P11/1, intrång av gång- och cykelväg, Haparanda stad bedömer åtgärden som en mindre avvikelse, Trafikverket behöver söka samförstånd med berörda fastighetsägare/sakägare. Del av Vuono 4:12, 25-P94/77, intrång av gång- och cykelväg, viltstängsel, säkerhetszon, diken, slänt, kantremsa. Haparanda stad bedömer åtgärden som en mindre avvikelse, Trafikverket behöver söka samförstånd med berörda fastighetsägare/sakägare. Vuono växthuset, 25-PO6/127, intrång av viltstängsel och säkerhetszon, Haparanda stad bedömer åtgärden som en mindre avvikelse, Trafikverket behöver söka samförstånd med berörda fastighetsägare/sakägare. Björka handelsområde, intrång av gång- och cykelväg, Haparanda stad har redan tidigare bedömt åtgärden som en mindre avvikelse.
• Trafikverket har att lösa samtliga relevanta ersättningsanspråk som uppkommer till följd av arbetsplanens genomförande.
- 3.11 Miljökonsekvensbeskrivning:
Arbetsplanen åtföljs av en miljökonsekvensbeskrivning, staden bedömer att den är tillräcklig. Länsstyrelsen har godkänt MKB:n 2012-01-26.

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 3.1 Trafikverket tackar för kommunens tillstyrkande av arbetsplanen.
- 3.2 Trafikverket noterar detta.
- 3.3 Trafikverket noterar detta.
- 3.4 Trafikverket noterar detta.
- 3.5 Trafikverket kommer att föreslå en ersättningsväg på sträckan ca 2/300-2/680 söder om E4:an för ägaren till fastigheten Vuono 20:7. Då kan det vara möjligt att nyttja den ersättningsvägen för att cykla mellan Nikkala/Salmis och Haparanda centrum utan att behöva cykla längs med E4:an. Det kommer även att anläggas en skoteröverfart i plan vid sektion ca 5/430 på E4:an, i närhet till nya anslutningen av Grankullevägen.
- 3.6 Trafikverket noterar detta.
- 3.7 Trafikverket noterar detta.
- 3.8 Trafikverket noterar detta.
- 3.9 Trafikverket noterar detta.

- 3.10 Kommunen skriver att Trafikverket ska lösa samtliga ersättningsanspråk som uppkommer till följd av arbetsplanens genomförande. Enligt väglagen 33 § så uppkommer ingen vägrätt inom mark för allmän plats i detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser. Dessutom gäller att då staten är väghållare inom ett område med detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser, så ska kommunen tillhandahålla den mark som behövs för väg inom detaljplaneområdet. Detta innebär att det inom detaljplanelagt område där kommunen är huvudman för allmänna platser, är kommunens ansvar att lösa in den mark som ska ingå i den allmänna vägen. Detta följer av 33 § i väglagen att det inte uppkommer någon vägrätt inom mark för allmän plats i de fall kommunen är huvudman för allmänna platser. Kommunen tillhandahåller därefter marken åt Trafikverket. Kommunen är berättigad till ersättning av Trafikverket för skäligena kostnader efter avdrag för förvaltningskostnader. Inom detaljplaner med enskilt huvudmannaskap gäller inte ovanstående.
- 3.11 Trafikverket noterar detta.

Fastighet Vuono 19:7, sektion ca 1/956 – 5/614 Haparanda kommun

Lagfaren ägare/Andel	Egon Danell, Andel 1/1
Namn	Egon Danell
Adress	Rantavägen 17, 953 92 HAPARANDA

I yttrandet framförs följande: Felaktig redovisning av fastigheter, förlängning av väg 736 norr om E4:an, förflyttning av befintlig enskild väg norr om E4:an

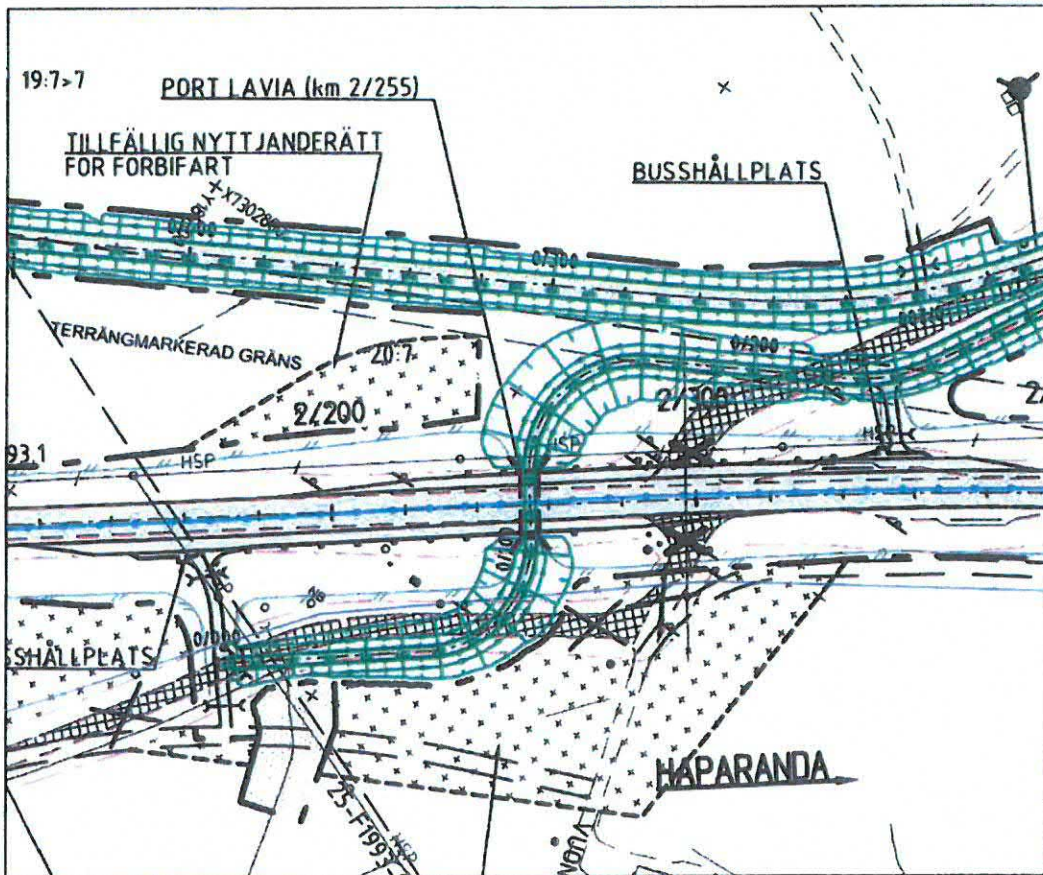
Sammanfattning av yttrandet:

- 4.1 Sammanfattningsvis konstaterar jag att Trafikverket varit lyhörd för en hel del av de synpunkter som i tidigare förslag till arbetsplaner framförts av fastighetsägare och bosatta i Salmis och Vuono. Detta gäller t.ex. läget för anslutning av väg 736 både till Salmis och Vuono samt trafiksäkra överfarter av E4:an för oskyddade trafikanter samt möjligheterna att även med bil korsa den allmänna vägen vid korsningen E4/Leppikarivägen. Följande synpunkter har dock inte beaktats och bör därför hanteras i den slutliga arbetsplanen.
- 4.2 Felaktig redovisning av fastigheter:
Som kartunderlag i arbetsplaneförslaget till ombyggnad av E4:an Salmis Haparanda har Trafikverket använt Lantmäteriets fastighetskarta. Punktnoggrannheten för redovisade fastighetsgränser i detta kartmaterial är låg. Kartmaterialets låga noggrannhet medför att fastighetsgränser i arbetsplanen inte redovisas korrekt i förhållande till vid planeringen inmätta detaljer, redovisade vägsträckningar m.m. Södra gränsen för Vuono 19:7, skifte 7 redovisas felaktigt i arbetsplanen, ca 10 meter längre norrut än det verkliga läget. Felaktiga gränssträckningar i arbetsplanen medför även att arealberäkning av mark som tas i anspråk utöver befintligt vägområde blir felaktig. Oklarheter uppfyller inte den rättsäkerhet som är avsikten att uppnås i en arbetsplan som skall vinna laga kraft. För mig som ägare av fastigheten Vuono 19:7 är en korrekt redovisning av gränserna för fastigheten angelägen, även för sträckan 5/400-5/700. Jag yrkar att gränsernas korrekta lägen inmätas och redovisas i arbetsplanen.
- 4.3 Förlängning av väg 736 norr om E4:an (0/150-0/800):
För att minska intrånget och inte skapa splittring av fastighetsinnehavet norr (industrimark enligt gällande kommunala översiktsplan) och söder (åker- och skogsmark) om förlängningen av väg 736 kan och bör den nya vägen byggas "över" fastigheternas korrekta gränser. Anslutningen av nya vägen till befintliga väg 736 kan och bör ske i det läge där korrekta gränsen mellan Vuono 19:7 och Vuono 20:7 korsar nuvarande väg 736. GC-vägen kan förkortas från "i höjd med" busshållplatsen. Jag yrkar att förlängningen av väg 736 och gångvägen utförs enligt ovan.
- 4.4 Flyttning av befintlig enskild väg norr om E4:an (5/400-5/700):
I förslaget till arbetsplan föreslås att befintlig enskild väg norr om E4:an flyttas till ett läge norr om befintlig kraftledning från ett läge söder om kraftledningen. Kraftledningen är från 5/700 österut ombyggd till jordledning för ett fåtal år sedan. Kraftledningsgatan från 5/700 västerut har vidare för två år sedan gjorts trädsäker genom avverkning av kanträd. Vägbanan för E4:an skall enligt arbetsplanen breddas på södra sidan av vägen men inte på norra sidan. Jag yrkar att den enskilda vägen alternativt inte flyttas såvida väsentliga

hinder mot det inte finns. Jag är väl medveten om att upplåtelse av mark för enskilda vägar prövas vid en lantmäteriförrättning varvid den befintliga enskilda vägen måste flyttas ifall väsentliga skäl för det finns.

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 4.1 Trafikverket noterar att tidigare lämnade synpunkter som inarbetats i arbetsplanen är till belåtenhet.
- 4.2 Trafikverket använder det fastighetsdata som finns tillgängligt från Lantmäteriet vid upprättandet av arbetsplaner/vägplaner för att göra hanteringen lika över hela landet. Trafikverket föreslår att i detta fall använda den inmätta linjen från gränsrösen då ni som är berörda fastighetsägare är överens om fastighetsgränsen mellan sektion ca 2/100-2/500. Trafikverket uppdaterar sakägarförteckningen samt planritning 1 01 T 02 02 och 1 01 T 02 03 med den inmätta fastighetsgränsen mellan fastighet Vuono 19:7 och Vuono 20:7. Gällande sträckan mellan sektion ca 5/400-5/700 överensstämmer fastighetsgränsen på fastighetskartan med diket som syns på ortofoto.
- 4.3 Justering av väg 736 samt GC-vägen enligt önskemål är inte möjligt på grund av slänterna, eftersom det krävs mycket schaktning då GC-vägen kommer att passera under E4:an i en port. Se slänter i grönt i bilden nedan.

- 4.4 Den befintliga enskilda vägen norr om E4 mellan sektion ca 5/400-5/700 måste flyttas eftersom vägen idag ligger inom det kommande nya vägområdet för E4:an. Breddning av E4 sker söderut, men vägområde norrut tillkommer på grund av viltstängsel, dike och säkerhetszon, varför Trafikverket föreslår nytt läge på den enskilda vägen. Som ni skriver, tas beslut om slutgiltig placering av den enskilda vägen i en förrättning i samråd med fastighetsägare.

Fastighet Nikkala 4:25, sektion ca 0/155 – 0/252 Haparanda kommun

Lagfaren ägare/Andel	Minna Ylitalo, Andel 1/2	Stefan Segerlund, Andel 1/2
Namn	Minna Ylitalo	Stefan Segerlund
Adress	Salmisvägen 258, 953 92 HAPARANDA	Salmisvägen 258, 953 92 HAPARANDA

I yttrandet framförs följande: Placering av p-ficka

Sammanfattning av yttrandet:

- 5.1 Vi skulle gärna vilja att ni tänkte om vid placeringen av P-fickan nära fastigheten Nikkala 4:25. Eftersom det är så nära vårt hus och tomt befarar vi att bullret från axande motorer och kylaggregat som hålls igång kommer att höras tydligt till oss. P-fickan är också i en uppforsbacke för startande lastbilar, med extra motorljud vid start. Det finns bara en tunnare skogsremsa mellan vår tomt och E4:an och vi ser nu också de passerade långtradarnas hytter. Vi tycker att det skulle vara lämpligare om P-fickan skulle vara placerad längre österut, då den bredare skogsremsan skulle fungera bullerdämpande och som insynsskydd.

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 5.1 Placering av parkeringsfickor längs med väg E4 sker enligt regelverket VGU (Vägar och gators utformning) och Trafikverket måste ta hänsyn till avstånd mellan alla p-fickorna. Den befintliga parkeringsfickan flyttas mot Haparanda eftersom ett bullerplank kommer att anläggas där befintlig p-ficka är idag. Det är inte aktuellt att flytta p-fickan ännu längre mot Haparanda eftersom det blir för nära inpå nästa. Parkeringsfickor påverkar buller marginellt, bullret uppstår huvudsakligen från trafiken. Därför är det inte aktuellt att flytta p-fickan på grund av buller. Insynsskydd ingår inte i Trafikverkets arbetsplan för E4.

Fastighet Nikkala 4:16, fastighet utanför arbetsplanegräns, Haparanda kommun

Lagfaren ägare/Andel	Ida Svanberg, Andel 1/2
Namn	Ida Svanberg
Adress	Skogsvägen 7, 953 92 HAPARANDA

I yttrandet framförs följande: Buller, påverkan på fladdermöss, sänkt hastighet

Sammanfattning av yttrandet:

- 6.1 Avsaknad av bullerplank/ljudvall:

Vi anser det ytterst beklagligt att man valt att ej bygga bullerplank/annan bullerskyddande åtgärd vid de 4 fastigheter som står närmast E4 i anslutning till vår fastighet. Vi ställer oss tveksamma till hur bullerberäkningen gjorts och dess tillförlitlighet. Genom att mata in olika data som temperatur, luftfuktighet, markemission fås olika värden fram. Vilken felmarginal i antal meter finns det med i beräkningen? Vi bedömer det som att sannolikheten för att riksdagens gränsvärden på 55 dBA överskrids är mycket stor vid fasaden vid vår fastighet. Med nuvarande beräkning går gränsen ett fåtal meter från vår fasad. Då vi bor uppe på en "kulle" behöver lastbilar och annan tung trafik gasa för att ta sig upp för backen, vilket åstadkommer ett markant ökat buller där vi bor. Även när bilar och motorcyklar gasar på vid omkörningssträckor uppkommer mycket höga genomträngande ljud. Vi anser att man i datasimuleringar förbiser dessa verkliga förhållanden när man hävdar att den tunga trafiken håller en lägre hastighet och därför inte ger störande buller. Vi saknar vidare en utredning om hur ökad trafik på Salmisvägen i anslutning till E4 utfart kan samverka och öka på bullernivån från två olika håll. I PM Buller beskrivs hur bullerskyddsåtgärder ska vara samhällsekonomiskt motiverade beroende på hur många personer de skyddar. Vi anser att det inte är samhällsekonomiskt motiverat att man avser bygga bullerplank på fastigheten 4:12, som är en obobodd fallfärdig stuga. Vi anser att ett bullerplank/ljudvall vid vår fastighet skulle gagna 15-20 permanent boende personer. Vi anser att det är en relativt enkel och billig åtgärd att vid bygget deponera överskottsmassor från andra delar av bygget (ej sulfidjord) vid backen/upphöjningen där vi bor för att skapa en ljudvall. Vi underkänner de förslag på bullerskyddande åtgärder som lagts fram. Vi kräver att bullerplank eller ljudvall anläggs på den förhöjning som E4 går genom vid vår och tre andra anslutande fastigheter. Om ovanstående åtgärder inte vidtas motsätter vi oss en höjning av hastigheten vid den aktuella sträckan.

6.2 Påverkan på fladdermöss:

På vår fastighet syns frekvent fladdermöss göra födosök och med största sannolikhet har de även ungar. Fladdermössen är inte artbestämda. Idag finns en skyddsbarriär i form av skog mellan E4 och tomtmarker. Om skogen mellan väg och fastigheter kraftigt decimeras undrar vi hur det kan komma att påverka fladdermössens levnadsmiljö. Vi anser att om så sker kan fladdermössens jaktområde helt förstöras och befintlig yngelkoloni helt slås ut. Sverige har förbundit sig att främja fladdermusbestånden och skydda fladdermössens jaktområden och boplatser enligt det internationella avtalet EUROBATS. I EU:s Habitatdirektiv anges fyra arter för vilka Sverige har skyldighet att skapa särskilda bevarandeområden. Inför ett vägbygge ska man undersöka vilka fladdermusarter som finns i det aktuella området. Vi kräver att fladdermössen i området artbestäms och att vidare åtgärder vidtas för att säkerställa minimal påverkan på fladdermössens jaktområde, boplatser och yngelområde.

6.3 Sänkt hastighet på Salmisvägen till 50 km/h:

För att säkerställa god levnadsmiljö, trafiksäkerhet och minimera miljöpåverkan inne i Salmis bör hastigheten på hela eller delar av Salmisvägen sänkas till 50 km/h från 70 km/h. Salmisvägen är idag en kurvig samt backig väg som ofta är väldigt hal med mycket isbildning på hösten och våren, svartis är i skuggiga partier mycket återkommande, vägen har skynd sikt på flertalet partier. Som boende med småbarn vägar man ej beträda vägen då hastigheten inte är anpassad till de faktiskt förhållandena. Vid en bredning av E4 anar vi en ökning av trafiken i Salmis västra del för att ta sig ut på E4. Som argument för att bredda E4 anförs trafiksäkerheten som en betydande del, av samma skäl anser vi att hastigheten på Salmisvägen ska sänkas. Det vore ologiskt att flytta risken för frontalkollisioner från en väg till en annan.

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 6.1 Trafikverket följer Naturvårdsverkets riktlinjer gällande utförande av bullerberäkningar. I bullertabellen (bilaga 1 till PM Buller) redovisas endast fastigheter längs väg E4 mellan Salmis och Haparanda som överskrider bullerriktvärden för väsentlig ombyggnad av väg. Trafikverket åtgärdar de fastigheter som utan bullerskyddsåtgärder får en ekvivalent ljudnivå på 56 dBA eller högre och/eller en maximal ljudnivå på 71 dBA eller högre utomhus vid fasad (framtida prognos år 2035 med trafikökning och efter ombyggnation av E4:an).

Fastigheten Nikkala 4:16 överskrider inga riktvärden för buller och är därför inte med i bullerredovisningen. Högsta beräknad ljudnivå utomhus vid fasad för Nikkala 4:16 är 51 dBA ekvivalent på våning 1 och 54 dBA ekvivalent på våning 2 (om bostaden har 2 våningar), vilket inte överskrider riktvärdet för åtgärd på 56 dBA. Högsta beräknad ljudnivå utomhus vid fasad är 58 dBA maximal ljudnivå på våning 1 och 62 dBA maximal ljudnivå på våning 2 (om bostaden har 2 våningar), vilket inte överskrider riktvärdet för åtgärd på 71 dBA.

Eftersom fastigheten inte överskrider gällande bullerriktvärden efter ombyggnad av E4:an är inga bullerskyddande åtgärder aktuella. Väglagen ger inte Trafikverket rätt att ta mark för bullervall som inte är motiverad.

- 6.2 Alla svenska fladdermusarter är fridlysta. Den art som förekommer i Norrbotten är Nordisk fladdermus vilken är Sveriges vanligaste. Nordisk fladdermus har främst sina boplatser, både sommar och vinter, i byggnader. Den befintliga vägen breddas och en avverkning inom vägens närområde kommer att ske. Fladdermöss undviker öppna ytor och rör sig ofta längs ledlinjer i landskapet, såsom vattendrag, dalgångar, skogskanter, kraftledningar och alléer. De utnyttjar gärna stigar och småvägar vid födosök och förflyttning mellan boplatser och jaktområden. Större vägar används av fladdermöss under förflyttning. Belysta vägar kan locka till sig till exempel nordisk fladdermus, vilka ofta jagar i gatlyktornas sken. Fladdermöss som flyger utmed vägen riskerar att krocka med fordon. Nordisk fladdermus rör sig högre upp i luften och drabbas därmed i mindre utsträckning.
- 6.3 Gällande sänkt hastighet tillhör Salmisvägen det regionala vägnätet och berör inte Trafikverkets arbetsplan för Salmis-Haparanda. Det är Länsstyrelsen som beslutar om eventuella sänkningar av hastigheter på det regionala vägnätet. Trafikverket och Polisen är remissinstanser. De utfarter som Trafikverket stänger inom arbetsplanen medför inte att trafiken hänvisas till Salmisvägen. Därför anser Trafikverket att trafikmängden längs Salmisvägen inte ökar på grund av åtgärderna inom arbetsplanen, eftersom Salmisvägen fortsättningsvis till största del kommer användas av boende i området.

Vuono skifteslags samfällighetsförening

Företrädare Egon Danell, ordförande

Namn Vuono skifteslags samfällighetsförening

Besöksadress: c/o Egon Danell, Rantavägen 17, 953 92 HAPARANDA

I yttrandet framförs följande: Belysning, sakägare för skifteslagets samfällda marker

Sammanfattning av yttrandet:

- 7.1 Belysning längs väg 736 som även skall nyttjas av oskyddade trafikanter där belysning saknas, nya GC-vägar, ersättningsvägen från/till Leppikari:
Oskyddade trafikanter som nyttjar väg 736 och GC-vägarna är bl.a. gående med eller utan stavar eller hundar, joggande, rullskidåkare, rullskridskoåkande, sparkåkare, ridande och cyklister. Det är av största vikt att belysning finns för de vägsträckor där oskyddade- och fordonstrafikanter blandas. Vi yrkar att belysning anläggs längs de delar av väg 736 där sådan saknas samt längs GC-vägar som byggs för att separera oskyddade trafikanter och motortrafik.
- 7.2 Sakägare för skifteslagets samfällda marker:
I arbetsplanens sakägarförteckning är ägarna till fastigheter med mantal i Vuono skifteslag angivna som sakägare vad gäller skifteslagets marksamfälligheter Vuono S:4 och Vuono S:14. All samfällid egendom i skifteslaget förvaltas av Vuono skifteslags samfällighetsförening. Enskilda delägare är inte sakägare utan samfällighetsföreningen är sakägare vad gäller dessa samfälligheter. Vi yrkar att sakägarförteckningen korrigeras såtillvida att Vuono skifteslags samfällighetsförening anges som sakägare för samfälligheterna Vuono S:4 och Vuono S:14.

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 7.1 Det är Haparanda kommun som ansvarar för belysningsanläggningen längs väg 736 i Salmis. För belysningen längs de nya gång- och cykelvägarna kommer Trafikverket att se över detaljutformning och placering i skede bygghandling.
- 7.2 Varken i fastighetsregistret eller i den fastighetsförteckning som Lantmäteriet levererat och som utgör underlag till sakägarförteckningen finns föreningsförvaltning redovisad för samfälligheterna, varför inte heller Vuono skifteslags samfällighetsförening anges som sakägare i sakägarförteckningen. Vid efterforskning hos Lantmäteriet har dock framkommit att Vuono skifteslags samfällighetsförening i samfällighetsföreningsregistret anges som förvaltare till de samfälligheter som bildades vid laga skifte i akt 25-NLÅ-66, varför Vuono skifteslags samfällighetsförening förvaltar Vuono S:4 och S:14. Sakägarförteckningen kommer att kompletteras.

Sametinget

Företrädare Lars-Ove Sjajn, Näringslivschef och Laila Öberg Ben Ammar, Samhällsplanerare

---

Namn Sametinget

Besöksadress Box 90, 981 22 KIRUNA

I yttrandet framförs följande:

- 8.1 Sametinget har avstått från att yttra sig på grund av tidsbrist.

PM

Ärendenummer
TRV 2010/715

Dokumentdatum
2016-11-07
Sidor
10(10)

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

8.1 Trafikverket noterar detta.

För Trafikverket, 2016-11-07

Anders Lindmark, Projektledare

PM

Ärendenummer
TRV 2010/715Dokumentdatum
2016-11-10
Sidor
1(2)Kopia till:
Diariet

Kompletterande utlåtande över till Trafikverket Region Nord inkomna yttrande rörande arbetsplan för ombyggnad av väg E4 Salmis – Haparanda, Haparanda kommun, Norrbottens län.

1 Bakgrund

Arbetsplanen för väg E4, Salmis-Haparanda, har under perioden 2016-06-21 till 2016-08-31 varit utställd. Handlingarna har funnits tillgängliga på Trafikverket Region Nord Sundsbacken 2-4 i Luleå och på Haparanda Stad, Torget 9 i Haparanda. Delar av handlingarna har även funnit på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se/nara-dig/projekt, se Norrbotten. Synpunkter på arbetsplanen har önskats senast 2016-08-31. Under utställsetiden hölls ett öppet hus i Stadshuset 2016-08-11.

Med anledning av inkomna synpunkter från utställelsen har arbetsplanen ändrats. Ändringar som har gjorts påverkar inte planen väsentligt. Därför har de som berörs getts möjlighet att komma in med synpunkter under perioden 2016-10-21 – 2016-11-07. Med anledning av detta har 2 stycken yttranden inkommit, vilka nummerats 1-2. I de fall då yttrande avser viss fastighet anges den längdsektion på planritning 1 01 T 02 02 – 1 01 T 02 03 vid vilken fastigheten är belägen.

2 Inkomna synpunkter

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter. Inkomna synpunkter finns i sin helhet i Trafikverkets diarie.

Fastighet Vuono 20:7 och 21:7, sektion ca 1/394 – 2/711 Haparanda kommun

Lagfaren ägare/Andel	Magnus Förare, Andel 1/1
Namn	Magnus Förare
Adress	Salmis Laivavägen 5, 953 92 HAPARANDA

I yttrandet framförs följande:

- 1.1 Jag har inte varit med när den "nya" gränsen är utstakad så jag vet inte om den är på rätt ställe.
- 1.2 Jag hade ett förslag på att flytta in/utfarten 1/700 och 1/900 så jag inte skulle få en liten ruta skog där också mellan mig 21:7 och 21:14. Hur gick det med det?

Kommentar från Trafikverket Region Nord:

- 1.1 Den "nya" gränsen är inmätt år 2009 och då bestod den av råsten och pålar. De dåvarande fastighetsägarna var överens om att det var gränsen mellan fastigheterna.

PM

Ärendenummer
TRV 2010/715

Dokumentdatum
2016-11-10
Sidor
2(2)

- 1.2 Den önskade lösningen är inte möjlig, då avståndet mellan C-korsningarna blir för långt samt att sträckan med sänkt hastighet blir längre. Det är heller inte lämpligt att flytta anslutningen av väg 736 till fastighetsgränsen, då radien på väg 736 blir för snäv.
-

För Trafikverket, 2016-11-10

Anders Lindmark, Projektledare

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga Trafikverkets beslut ska ni skriftligen ange vilket beslut ni överklagar och redogöra för den ändring som ni begär.

I skrivelsen ska ni ange i vilken egenskap ni överklagar. Om ni klagar i egenskap av ägare till en fastighet som berörs bör ni även ange fastighetens registerbeteckning.

Skrivelsen ska vara undertecknad av er eller ert ombud och innehålla namnförtydligande, postadress och telefonnummer. Ombudet ska bifoga en fullmakt.

Skrivelsen ställs till regeringen men skickas eller lämnas till Trafikverket, Ärendemottagningen, Planprövning, Box 810, 781 28 Borlänge.

Skrivelsen måste vara hos Trafikverket **senast den 15 maj 2017**.

Allmänna upplysningar, fastställd arbetsplan för väg

Beslutets giltighetstid

Beslutet gäller det år det får laga kraft samt följande fem kalenderår. Beslutet upphör dock att gälla om inte hela vägsträckningen har blivit utmärkt på marken och vägbygget har påbörjats inom fem år från utgången av det år då beslutet fick laga kraft.

Markåtkomst

När beslutet får laga kraft får väghållaren möjlighet att ta mark inom vägområdet i anspråk med vägrätt. Väghållaren får då fullt ut använda marken och ta till vara naturtillgångar inom vägområdet. Vägrätten kan ibland vara mindre omfattande, och det ska då framgå av arbetsplanen att vägrätten har inskränkts. Väghållaren är skyldig att betala ersättning för intrång och annan skada till följd av att marken tas i anspråk. Att ett beslut har fått laga kraft innebär inte att väghållaren är skyldig att ta marken i anspråk.

Detaljplanelagt område berörs av markanspråk för vägen. Där kommunen är huvudman för allmän platsmark inom detaljplan ska kommunen tillhandahålla den mark som behövs för allmän statlig väg.

Beslutet innebär också att väghållaren har rätt att under så lång tid som anges i arbetsplanen få tillfällig nyttjanderätt till de särskilt markerade områden som framgår av planen. Det kan t.ex. handla om mark som behövs för upplag eller baracker under byggtiden.

Väghållaren meddelar i ett separat besked när marken kommer att tas i anspråk.

Utgångspunkter för bedömning av buller

I proposition 1996/97:53 "Infrastrukturinriktning för framtida transporter", som har antagits av riksdagen, anges följande riktvärden för trafikbuller:

- 30 dB(A) ekvivalent ljudnivå inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus vid fasad
- 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Riktvärdena bör normalt inte överskridas vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av väg, men de är inte rättsligt bindande. Vid tillämpning bör hänsyn tas till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Riktvärdena ska ses som långsiktiga mål också för bostäder som påverkas av buller från biltrafiken i så kallad "befintlig miljö". Trafikverket genomför ett åtgärdsprogram som syftar till att förbättra inomhusmiljön för bl.a. fastigheter med en ekvivalent ljudnivå utomhus om 65 dB(A) eller mer. I Mark- och miljööverdomstolens praxis har det normalt inte ansetts rimligt att genomföra skyddsåtgärder i befintlig miljö om bullernivån utomhus inte överskrider 65 dB(A) ekvivalentnivå.

I planerings- och projekteringskedet beräknas bullernivåer för att bedöma behovet av skyddsåtgärder. Schablonmässigt antas att fasaden på befintliga bostäder dämpar ljudnivån med 25 dB(A). Normalt är fasaddämpningen större. Beräkningarna tar hänsyn till de variationer som olika situationer i trafiken

innebär med acceleration, inbromsningar, höga hastigheter, ljud från tunga lastbilar, vädersituation, m.m., till fördel för den enskilde.

Vägen måste stämma med detaljplan/områdesbestämmelser

En väg får inte byggas i strid mot detaljplan. Om vägprojektet har medfört behov av ny, ändrad eller upphävd detaljplan så får byggandet av projektet inte påbörjas förrän beslutet om detaljplanen har börjat gälla. Motsvarande gäller för område med områdesbestämmelser.

Frågor som inte omfattas av fastställelsebeslutet

Fastställelsebeslutet omfattar inte frågor som hör till byggskedet. Sådana frågor behandlas vid exempelvis markåtkomstförhandling, lantmäteriförrättning eller i samband med att bygghandlingar för projektet upprättas. Detta gäller exempelvis

- ersättning för mark eller utrymme som tas i anspråk
- ersättning för eventuella miljöskador
- läget av nya enskilda vägar
- omläggningar av ledningar
- eventuell rivning eller flyttning av byggnader
- tillståndsprövning och villkor för byggande av anläggningar i vatten
- vattenrättslig utrivning av bro eller annan anläggning i vatten
- påverkan på omgivningen under byggnadstiden
- anslutningar till allmän väg samt eventuella spärrningar av dessa
- trafikreglering/skyltning
- hastighetsgränser
- eventuell rivning av indragen vägdel

Väg och väganordningar

Till väg hör vägbanan samt de väganordningar som finns intill vägbanan och som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift och brukande.

Väganordning är normalt vägslänter, diken, gång- och cykelbanor, ledningar för avvattning av vägkroppen, bullerskyddsanordning i anslutning till annan väganordning, broar och vägtrummor, tunnlar med skyddszon, maximalt två meter bred kantremsa i terrängen, brygga som är ansluten till allmän väg, och allmän färja med färjeläge.

Lantmäteriförrättning

En arbetsplan kan illustrera förslag till nya enskilda vägar och anslutningar samt ledningsomläggningar utanför vägområdet. Sådana frågor kan komma att handläggas i lantmäteriförrättningar.

Byggförbud

Fastställelsebeslutet innebär att det krävs tillstånd av väghållningsmyndigheten för att uppföra byggnader, göra tillbyggnader, utföra andra anläggningar eller vidta andra åtgärder som väsentligt kan försvåra vägområdets användning för vägändamål.